

Hvor ren er den "rene beton"
egentlig?

Niels Trap

M. Sc. Environmental Management
M. Sc. Engineering

DTI 05.10.2006

"Kortlægning af forurenede stoffer i bygge- og anlægsaffald"

Udført for Miljøstyrelsen af

- DEMEX / Golder Associates
- DHI
- Dansk Betonteknik

i samarbejde med COWI

Formål med projektet

- **Projektets formål** var på landsplan, at undersøge niveauet af forurenende stoffer i den del af det genanvendte bygge- og anlægsaffald, der består af beton, asfalt og tegl.
- Projektet skal ses i tæt sammenhæng med projektet "Procedurer for genanvendelse af bygge- og anlægsaffald" udført efterfølgende-/parallelt af COWI.

Fase 1	Kortlægningsprojektet <ul style="list-style-type: none"> •Hvad findes af stoffer i materialerne? •Hvad er koncentrationerne? •Hvad er mulige kilder?
Fase 2	Procedureprojektet <ul style="list-style-type: none"> •Analyse af den nuværende regulering •Vurdering af muligheder for optimering af den nuværende regulering

Hvad er forurennet?

Cirkulære nr. 94 af 21/06/1995

Cirkulære om kommunale regulativer om sortering af bygge- og anlægsaffald med henblik på genanvendelse

§ 3. Ved rene sten- og teglmaterialer og rent beton, forstås sten, tegl og brokker, **hvor alt andet end mørtel og evt. armeringsjern er fjernet** og frasorteret.

De nævnte fraktioner må således **ikke indeholde forurenende stoffer, der kan give anledning til forurenende nedsvivning til jord eller grundvand**; For eksempel træ og andet organisk materiale, PCB-fugemasse, tjære, sod, rester af maling og lak.

Renhedskriterier?

Bekendtgørelse nr. 655 om genanvendelse af restprodukter

Jordkvalitetskriterier i amternes Jordplan Sjælland

?

Bygge- og anlægsaffald

Udtagne prøver

- 15 prøver af genbrugsmaterialer fra 6 forskellige stationære genbrugsanlæg:
  - 6 stk. beton 0/32 mm
  - 1 stk. beton 32/70 mm
  - 3 stk. beton og tegl 0/32 mm
  - 1 stk. tegl 0/32 mm
  - 2 stk. beton og asfalt 0/32 mm
  - 2 stk. asfalt 0/32 mm

Begrænset statistisk grundlag!

Udvalgte anlæg

- Ved udvælgelsen af anlæg til nærmere undersøgelse blev der lagt vægt på at sikre en bred **geografisk spredning**.
- De undersøgte anlæg var alle **store stationære anlæg**, med produktion af forskellige fraktioner af genbrugsmaterialer.

Overzicht over de gennemførte undersøgelser

	Materialetype						
	Ren beton 0/32 mm	Ren beton 32/70 mm	Beton og tegl 0/32 mm	Ren tegl 0/32 mm	Beton og asfalt 0/32 mm	Ren asfalt 0/32 mm	I alt
Faststofanalyser							
Uorganiske komp.	6	1	3	1	1	1	13
Organiske komp.	6	1	3	1	2	2	15
Udvaskningstest							
Uorganiske komp.	3	-	2	1	1	-	7
Organiske komp.	1	-	1	1	2	2	7
Analyseprogram							
Faststof – uorg.	As, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb, Zn, Hg						
Faststof – org.	C6-C10, C10-C25, C25-C35, Sum (C6-C35), 16 PAH'er (16 EPA), 7 PCB'er (PCB nr. 28, 52, 101, 138, 153, 180)						
Udv. test – uorg.	klorid, sulfat, Ca, Na, As, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb, Zn, Ba, Mn, Hg						
Udv. test – org.:	C6-C10, C10-C25, C25-C35, Sum (C6-C35), 16 PAH'er (16 EPA), 7 PCB'er (PCB nr. 28, 52, 101, 138, 153, 180)						

Overordnede resultater

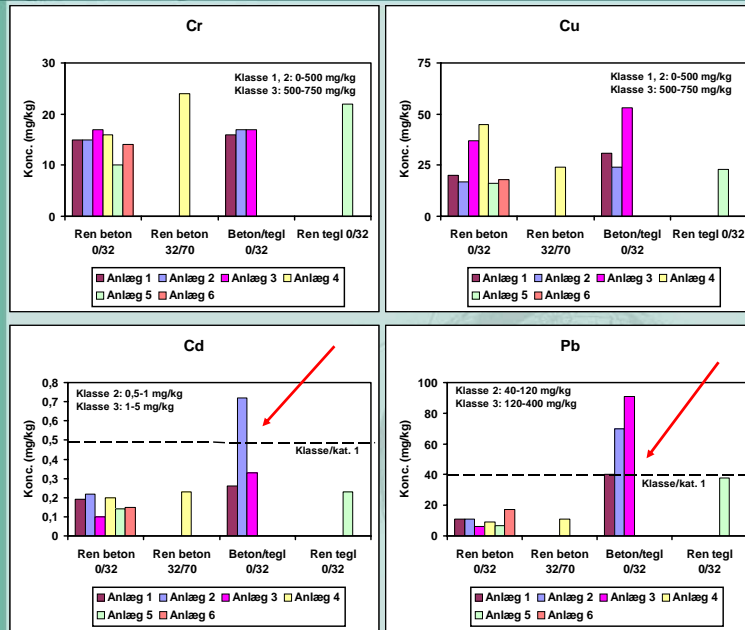
Faststof analyser

- Forholdsvis lavt indhold af sporelementer for alle affaldstyper
- Cd og Pb i blandet tegl og beton overstiger kategori 3 kriterier for restprodukter, jf. Bek. 655.
- Cd og Pb i blandet tegl og beton overstiger dog ikke krav til klasse II jord

Faststofindhold af Cr, Cu, Cd og Pb

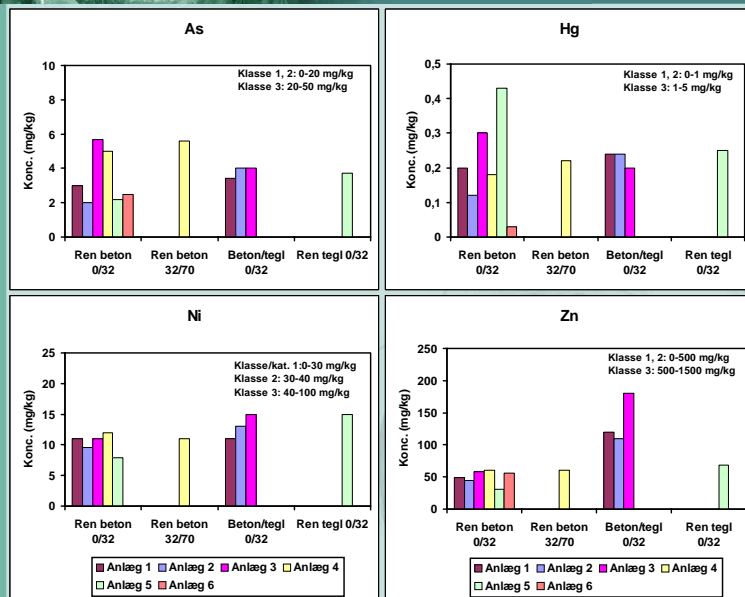
Den stiplede linie for Cd og Pb angiver grænseværdien for klasse 1 jord fra Sjællandsvejledningen (2001)

...svarende til den øvre grænseværdi for kategori 1 jf. Bek. 655 om genanvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder (2000).

Faststofindhold af As, Hg, Ni og Zn.

Faststofindhold af As, Hg, Ni og Zn i alle prøver svarende til klasse 1 jord jf. Sjællandsvejledningen (2001)

Overordnede resultater

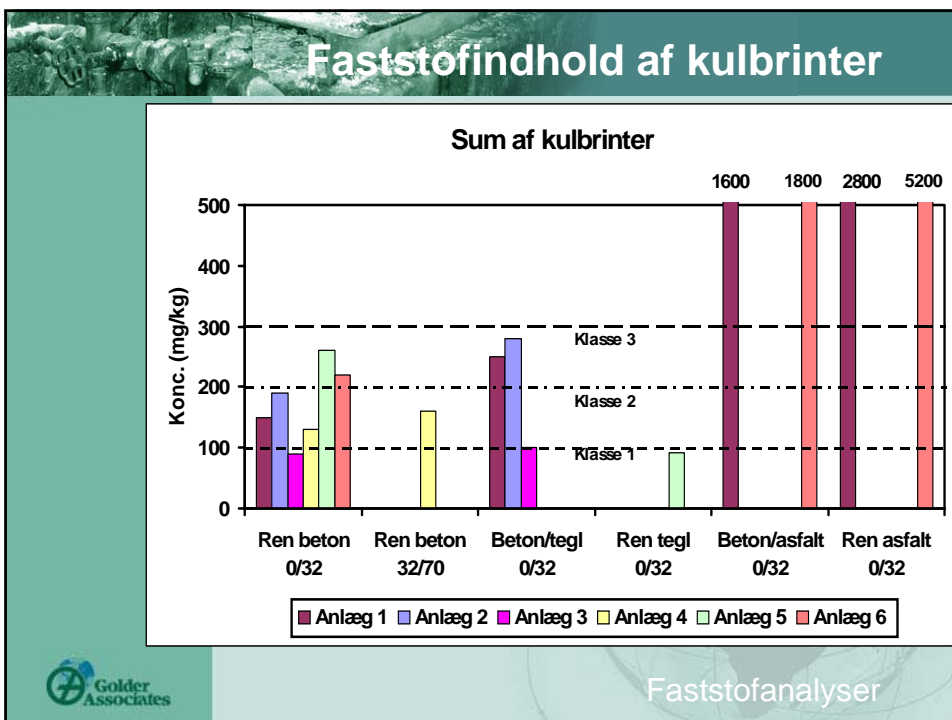
Faststof analyser

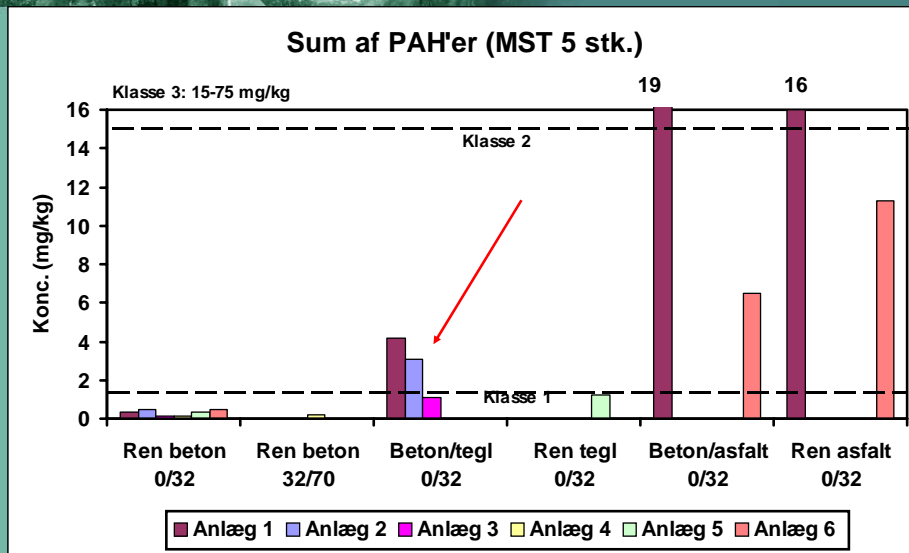
Oliefyldte kabler

- Kulbrinter i koncentrationer der overstiger grænsen for klasse II jord er hyppigt forekommende uanset fraktion
- PAH i koncentrationer der overstiger grænsen for klasse II jord er alment forekommende i fraktioner med indhold af asfalt
- Meget lave koncentrationer af PCB i alle prøver

Faststofindhold af PAH

Faststof analyser

Udvaskningsforsøg

- Et-trins batch-udvaskningstests for uorganiske sporelementer og salte
- Et-trins batch-udvaskningstest for organiske komponenter

Udvaskningsforsøg viste

Anvendelses-scenarier

- Støjvold
- Vej u. afløb
- Vej m. afløb
- Sti
- Plads m. afløb

- For **ca. halvdelen** af de undersøgte prøver var udvaskningen **i kategori 3** jf. kravværdierne for (Bek.nr. 655).
- Udvasningen af **sporelementer, kulbrinter og PAH** var **varierende** og uden nogen entydig sammenhæng mellem affaldstype og udvasket stofmængde.
- **Ingen tydelig sammenhæng mellem faststofindhold og udvaskning** af kulbrinter eller PAH'er.
- Udvasningen af organiske komponenter viste, at der **ikke** blev udvasket målelige mængder af **PCB**.

Udvaskning af Cr, Cu, Cd og Pb

Resultat af et-trins uorganisk batchudvasknings test ved L/S = 2 l/kg.

Den stiplede linie angiver grænseværdien for kategori 1 og 2 fra Bek. 655 om genanvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder (2000).

Cr

Kat. 3: 20-1000 µg/kg

Cu

Kat. 3: 90-4000 µg/kg

Ni

Kat. 3: 20-140 µg/kg

Ba

Kat. 3: 600-8000 mg/kg

■ Anlæg 1
 ■ Anlæg 2
 ■ Anlæg 3
 ■ Anlæg 4
 ■ Anlæg 5

Kilder - Metaller

- **Bygningsmaterialer:** Cd, Cr, Cu, Pb
- **Ledninger:** Cu, Pb
- **PVC-plast:** Cd, Pb
- **Maling:** Ar, Cd, Cr, Cu, Pb
- **Træimprægnering:** Ar, Cr
- **Beton:** Cd og Cr i flyveaske
- **Instrumenter:** Hg
- **Lyskilder:** Hg

Petrografisk undersøgelse

Prøve id.	Beton (nr. 5)		Beton (nr. 10)		Beton (nr. 13)		Beton (nr. 16)	
	[g]	[vægt %]	[g]	[vægt %]	[g]	[vægt %]	[g]	[vægt %]
Beton	2932	98.0	2618	99.1	2356	98.6	3143	99.4
Asfalt	32.4	1.1	8.6	0.3	19.9	0.8	17.8	0.6
Jord	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Leca	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Tegl	17.2	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Diverse	8.7	0.3	0.6	0.6	12.5	0.5	0.0	0.0
Total	2991	100.0	2643	100.0	2388	100.0	3161	100.0

Kilder - Kulbrinter

- Kulbrinter findes udbredt i genbrugs-materialerne i varierende koncentrationer.
- De primære kilder til kulbrinterne vurderes at være:
  - rester af asfalt
  - rester af plastic, træ og andre organiske affaldsfraktioner
  - rester af olieprodukter fra betonproduktionen

Kilder - PAH

- Undersøgelser af udvalgte danske genbrugsanlæg viser, at der næsten altid findes mindre synlige rester af asfalt i de "rene" sorterede fraktioner.
- Der ses en tydelig sammenhæng mellem indholdet af PAH og forekomsten af asfalt i de undersøgte prøver.
- Den væsentligste kilde til PAH i genbrugsmaterialerne vurderes at være rester af tjæreholdig asfalt af ældre dato.

PCB

- Samlet set små mængder estimeret til ca. 300 ton ren PCB i eksisterende bygninger
- Findes i elastiske fuger, elektrisk udstyr, vinduesforsegling, malinger mm.
- PCB udsorteres i dag kun i meget begrænset omfang

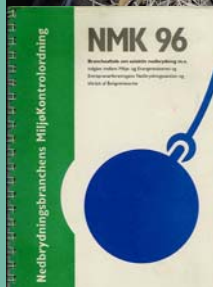

Kan andet byggeaffald holdes ude?

- Ja! - hvis det kildesorteres i tilstrækkeligt omfang
- Ja! - hvis man finder operationelle retningslinier for reguleringen
- Ja! - hvis man genanvender det med omtanke

Selektiv nedrivning

Ikke altid lige konsekvent...

